

g e n e r a Ț i a

Doar o ciorbă

Aflat la prima sa participare în cadrul Festivalului Național de Teatru, Teatrul Act, companie independentă, a oferit spectatorilor o rafinată adaptare scenică după **Cetea soarelui**, textul călugărului Tommaso Campanella, regia și scenariul dramatic purtând semnătura lui Mihai Măniuțiu.

Este inspirată opțiunea regizorului pentru un text a cărui actualitate izbește cu atât mai mult cu cât el se adresează unui public familiarizat cu perioada post-utopică. Viziunea lui Măniuțiu ironizează utopia, accentuând absurdul care guvernează ipoteza unei societăți "perfecte", preocupată de realizarea binelui colectiv,

dar care oferă ca maximă și unică recompensă a supunerii doar... o ciorbă. O societate ce-și râde de drepturile elementare ale omului, de libertate și de proprietatea individuală și care, sub numele generic de popor, strivește personalitățile, entitățile individuale. O societate în care raportul de forțe simplu muritor-înalt magistrat, acuzat-acuzator nu suferă niciodată modificări.

Marcel Iureș susține, printr-o abordare inteligentă, optim dozată emoțional, discursul Utopistului, a cărui disponibilitate sufletească acoperă atât autentică exaltare în descrierea Utopiei, cât și absurdul ei, grotescul ei. Un joc al alienării și al conștientizării sale, tragi-

mul unei situații extreme căreia îi corespunde o unică și extremă ieșire.

Adrian Titieni, în rolul Ucenicului, printr-un amestec viabil de curiozitate, luciditate și mărginire, reușește să evidențieze cât de ridicolă este reacția naturală, netrucată într-un univers alienat.

În perfectă concordanță cu intenția regizorală, scenografia lui Aurel Vlad creează un spațiu de joc invadat de mecanisme ciudate, adesea funcționale, nu doar decorative, dispozitive ce întregesc imaginea grotescă și caracterul dramatic al atmosferei scenice.

Raluca Hârtu
Teatologie III

Primele încercări

Adevenit un loc comun să se vorbească despre dificultatea afirmării tinerilor artiști de teatru. Iată, însă, că doi viitori regizori, Radu Apostol și Alexandru Berceanu, studenți la U.A.T.C. în anul III, la clasa profesorilor Cornel Todea, respectiv Liudmila Szekely-Anton, nu au așteptat să vină din altă parte șansa de a arăta ce pot. Ei înșiși, ajutați de colegii de la Actorie, au purces la împlinirea unui proiect ambițios, care a prins viață la Câmpina: spectacolul **Comando către moarte** după Alfonso Sastre. Mai mult, montarea aceasta, precum și altele care sunt în intenția celor doi, vor face din Câmpina un spațiu teatral activ.

Opțiunea pentru un scenariu după piesa dramaturgului spaniol prezintă avantajele unei dinamizări secvențiale de tip cinematografic a poveștii. Se pierde însă concentrarea și rotunjimea construcției dramatice din piesa lui Sastre. Reprezentația este

totuși vie, are un ritm alert, cu secvențe bine construite. Piesa vorbește despre oameni obișnuiți, a căror condiție devine paradigmatică prin iminența morții. Felul în care e înfățișată înfruntarea dintre soldații din comando-ul de pedeapsă și caporal, în imagini teatrale vi-guroase, reprezintă un moment de strălucire al montării. În caporal (Cătălin Stanciu) recunoaștem imaginea generică a dictatorului, sugerată prin tunica fascistă și vocea care răsună de peste tot ca semn al prezenței ubicue. O platformă-bal-con manevrată printr-un sistem de lanțuri și pârgחii îl înalță deasupra celorlați și-i pregătește apariții de *deus ex machina*. Soldații sunt răi (fac parte din acest comando pentru că au ucis, au mutilat, au furat sau au dezertat), dar mult mai rău este caporalul nebun, propovăduitor al misticii morții. Actorii au talentul și puterea de a da fiecărui personaj un chip inconfundabil: Pedro (Cristian

Simion) – omul aparent calm, însă dezechilibrat, care și-a asumat războiul ca pe un destin personal, Adolfo (Ioan Ionescu) – visceral și răzvrătit, Javier (Bogdan Dumitrescu) – intelectualul dezgustat de propria-i lașitate, care găsește în sinucidere singura ieșire posibilă.

Conflictul dintre individual și social se rezolvă temporar prin uciderea caporalului. O dată cu libertatea astfel obținută, începe pentru fiecare adevărata dramă, căci, din victime ale unui destin impus, cei cinci soldați devin răspunzători de propria soartă. M-aș fi așteptat ca, în acest moment al poveștii, regizorii să urmărească procesul de conștiință, felul în care fiecare personaj ajunge să ia o decizie: Adolfo și Andrés să opteze pentru partizanatul în munți, Javier să se sinucidă, Pedro și Luis să rămână și să înfrunte tribunalul militar. Nu se întâmplă acest lucru, vedem doar confuzia și frica pe care o resimt, prea puțin diferențiat, eroii.

Este punctul în care spectacolul se diluează, lăsând loc patosului redundant al gesturilor și dorinței de a șoca. Lumea adusă pe scenă se zbate, strigă, urlă, plânge. Regia preia sugestia cruzimii pe care o dă textul și o dezvoltă exagerat.

Este meritul scenografiei semnate de Ana Ioneci de a fi insuflat spectacolului atmosfera dominantă; e un spațiu deschis, care lasă omul pradă primejdiei, spațiu valorificat mai ales pe verticală, amenințarea venind cel mai adesea de sus.

Spectacolului îi lipsește concizia, însă scoate la iveală talentul tânăr aflat pe drumul cel bun al maturizării. Este emoționant să fii martor la primele încercări ale artiștilor de mâine.

Mirela Nagăț
Teatrologie IV

dialoguri secunde

Andrei Firică, directorul Clinicii de Ortopedie de la Spitalul "N. Gh. Lupu":

„Ca un actor pe scenă”

În ce măsură spectacolul, teatrul v-au oferit privilegiul de a vă regăsi, de a vă descoperi sinele și cum s-a repercutat acest lucru asupra meseriei dumneavoastră?

Am o părere diferită în această privință. Nu știu în ce măsură un spectacol, un tablou sau o carte pot influența modul cuiva de a vedea existența. Suntem temperamente diferite, suntem, în definitiv, sclavii genelor și ne subsumăm existența unui anumit mod de a trăi. Săliile de spectacol au reprezentat o constantă pentru medici, deoarece, pentru a fi un medic bun, trebuie să ai o anumită sensibilitate. Trebuie să pui foarte mult suflet – suflet la nivel terapeutic. Cred că un medic foarte bun trebuie să intre în acești parametri care te apropie foarte mult de artă. Faptul de a citi, de a vedea teatru, toate acestea îți construiesc viața într-o anumită manieră.

Atât teatrul cât și medicina își propun să vindece, să ajute oamenii să și recapete statutul și funcțiile pierdute la un moment dat. Pentru dumneavoastră această interdependență cum s-a manifestat și în ce fel ați trăit-o?

Dacă atunci când vezi o dramă, atunci când "trăiești", văzând-o la teatru, o dramă, uiți de propria ta dramă, poți fi fericit că ai petrecut câteva ore de destindere. Nu aș putea spune că nefericirea ta personală se și rezolvă. Teatrul, filmul te pot face să fii mai bun. În ultimii doi-trei ani am frecventat foarte mult teatrul și am o

enormă satisfacție când văd că săliile sunt pline de tineri. Este o generație care rezonază la frumos, la spectacol, mai ales că acum teatrul este la o concurență foarte mare cu mass-media.

Rolul unui medic față de pacientul său se situează în zona tragediei antice sau mai curând în aceea a comediei de situații?

Doctorul trebuie să fie un actor foarte bun. În primul rând, când ești foarte îngrijorat de soarta pacientului nu trebuie să o arăți. Și nici atunci când te năpădește bucuria, deoarece în acel moment nu poți fi sigur că vindecarea este definitivă.

Am rămas stupefiat, reîntâlnindu-mă cu foști pacienți, după 10–15 ani, și văzând câte elemente au rămas întipărite în memoria lor. Cuvinte, gesturi, care pentru mine nu aveau nici o importanță atunci. Noi trebuie să fim ca un actor pe scenă, să ne măsurăm cuvintele, comportamentul, pentru a ridica moralul pacientului. Trauma psihică a bolnavului este foarte mare, trebuie să ai tact pentru a reuși să depășești împreună cu el acest handicap teribil al bolii. Nu trebuie să vii la serviciu tunând și fulgerând; la fel ca un actor pe scenă, trebuie să te debarasezi de grijile cotidiene, deoarece pacientul trebuie să te simtă tot timpul egal.

Teatrul și medicina recrează lumea sau creează o nouă lume. Dumneavoastră, ca protagonist al acestui spectacol, dacă ar fi să faceți bilan-

țul unei cariere încă neepuizate, cum vă vedeți pe "scenă"?

Fără să mă consider infatuat, sunt destul de mulțumit de felul în care am trecut prin meserie. Am sacul plin cu amintiri de cazuri disperate pe care le-am scos la liman, amintiri despre oameni care au redevenit oameni. Toate aceste lucruri reprezintă o terapie care îmi menține moralul ridicat. Faptul că tinerii medici vin să învețe de la mine fără să-i fi chemat înseamnă pentru mine foarte mult.

Nu îmi este rușine de nimic din ceea ce am făcut. Victoriile au fost obținute printr-o muncă teribilă și neîntreruptă.

Mihnea Paraschivescu

